

انتقاد عضو هیات امنای بازار از شهرداری کرمان؛

خلف وعده شهرداری در پیاده‌راه کردن ارگ

بخشی از بازار تاریخی دچار رکود شدیدی است

میدان نقش جهان را با ارگ کرمان مقایسه کنید

تمام بازار تحت تاثیر این پروژه دچار رکود شده است؟ می‌گوید: «میدان ارگ، پاساژهای اطراف و راسته بازار تاریخی تا نزدیکی حمام وکیل تحت تاثیر بسته شدن میدان قرار گرفته است.»

او با بیان اینکه شهرداری با این طرح مسیر ورود به بازار را تغییر داده است، می‌افزاید: «مردم دیگر از چهارراه ارگ و کوچه گلپازخان وارد بازار نمی‌شوند بلکه از خیابان تجلی و از مسیر بازار پلافروشان و کاروانسرای گلشن وارد می‌شوند. شهرداری بخش غربی بازار به طرف میدان ارگ را از چشم مشتریان انداخت. در حالی این وضعیت پیش آمده که در آغاز پروژه در پاسخ به نگرانی کسبه می‌گفتند تمام جوانب را سنجیده‌ایم.»

وی توضیح می‌دهد: «در اوایل دهه ۸۰ خورشیدی هم اتفاقی مشابه این افتاد؛ در آن دوران اتوبوس‌هایی که از شهرهای اطراف به کرمان می‌آمدند در ایستگاهی در میدان ارگ توقف می‌کردند. افراد زیادی با این اتوبوس‌ها به بازار می‌آمدند و بازار پررونق بود. در بازار میدان قلعه تا حوالی مسجد قائم همه مغازه‌ها فعال بود ولی وقتی ایستگاه اتوبوس را از میدان ارگ جمع کردند و مسیر را تغییر دادند، بازار میدان قلعه از رونق افتاد که حالا تبدیل به بازار افغانستانی‌ها شده است. مطمئن باشید با پیاده‌راه‌سازی ارگ، چند سال دیگر برای بخش دیگری از بازار تاریخی همین اتفاق خواهد افتاد.»

وی ادامه می‌دهد: «شرایط فعلی که شهرداری ایجاد کرده برای کسبه قابل تحمل نیست و آنقدر اوضاع بحرانی شده که به فکر تعطیلی بازار برای نشان‌دادن اعتراض به این وضعیت افتاده‌اند.»

او با تاکید بر اینکه شهرداری در برابر کسبه بازار تاریخی خلف‌وعده کرد، اظهار می‌کند: «آقای مهندس یحیی‌زاده معاون شهردار در جلسه‌ای که با کسبه اطمینان‌خاطر داد که مسیر میدان کاملا بسته نمی‌شود و فقط حین اجرای پروژه بسته است. او گفت که بعد از کف‌سازی میدان را بازار می‌کنیم و پارکومتر راه‌اندازی می‌شود تا خودروها بتوانند اطراف میدان پارک کنند اما فضای رنگ وسط میدان پارک ممنوع می‌شود ولی خلف‌وعده کردند و میدان را کاملا به روی خودروها بستند.»

امکان تردد خودرو

این فعال باسابقه صنفی در پاسخ به این پرسش‌ها که بعد از این ماجرا، آقای یحیی‌زاده به ما گفت که میدان باید کاملا بسته شود و مصوبه شورای ترافیک همین است. ضمن اینکه به نظر می‌رسد جنس کفپوش میدان ارگ به گونه‌ای است که امکان تردد خودروها روی آن وجود ندارد؛ با این وجود همچنان معتقدید شهرداری نباید

اسما پورزنگی آبادی

پیش‌بینی کسبه بازار تاریخی شهر کرمان درست از آب درآمد. با پیاده‌راه شدن میدان ارگ و بستن کامل آن به روی خودروها، بخشی از بازار از رونق افتاده است. این را سعید حاج‌مرادعلی - عضو هیات امنای بازار تاریخی به فردای کرمان می‌گوید و اظهار می‌کند: مسیر ورود به بازار تغییر کرده است و کسانی که قبلا از سمت میدان ارگ وارد بازار می‌شدند الان به خیابان تجلی رفته و وارد بازار پلافروشان شده و از مسیر کاروانسرای گلشن به راسته‌بازار می‌آیند بدون اینکه به سمت غربی بازار یعنی از ارگ تا حوالی حمام وکیل سر بزنند.

او با اشاره به اینکه شهرداری نسبت به بازاریان خلف‌وعده کرد، یادآور می‌شود: اوایل که پروژه پیاده‌راه‌سازی ارگ شروع شد، به ما گفتند میدان کاملا به روی خودروها بسته نمی‌شود و در شعاع پیرامونی میدان، امکان پارک ساعتی خودرو با پرداخت هزینه باقی می‌ماند. بازاریان هم این شیوه کار را پذیرفتند اما الان میدان کاملا بسته شده و رکود شدیدی بر بخشی از بازار تاریخی حاکم است. او از میراث‌فرهنگی می‌خواهد نسبت به آنچه که شهرداری بر سر بازار آورده بی‌تفاوت نباشد. حاج‌مرادعلی اظهار می‌کند: شهردار کرمان میدان ارگ را با نقش جهان اصفهان مقایسه می‌کنند در حالی که نه وسعت میدان ارگ و نه جمعیت شهر کرمان و نه گردشگری کرمان قابل‌مقایسه با اصفهان نیست. او از شهردار که مدام تاکید می‌کند بازاریان باید این دوران گذار به رونق را تحمل کنند می‌پرسد: این دوران گذار کی تمام می‌شود؟

در گفت‌وگویی که ۱۵ دی‌ماه با حاج‌مرادعلی داشتیم، وی با اشاره به اینکه کف‌سازی میدان ارگ تمام شده ولی کوچه‌های اطراف آن را نیمه‌کاره گذاشته‌اند و میدان کاملا به روی خودروها بسته است، می‌گوید: «از چند روز پیش در مسیری که به سمت گلپازخان بود نیز مانع گذاشته‌اند و این مسیر را کاملا بسته‌اند. با بسته شدن ارگ، بخش زیادی از بازار دچار رکود شدیدی شده و مشتری نداریم.»

وی می‌افزاید: «مدتی پیش امام جمعه محترم کرمان به بازار تاریخی آمدند. کسبه چک‌های برگشت‌شده خود را به ایشان نشان دادند. به ایشان گفتیم که در زمان شروع پروژه، در جلسه‌ای در شورای شهر، آقای دکتر خلیفه رئیس سازمان ترافیک شهرداری به ما گفت که فرماندار و استاندار و رئیس دادگستری و دادستان همه گفته‌اند از طرح شهرداری برای پیاده‌راه‌سازی ارگ حمایت می‌کنند. کسبه چک‌ها را به امام جمعه نشان دادند و گفتند چه کسی از ما که از این پروژه متضرر شدیم حمایت می‌کند؟. وی در پاسخ به این پرسش که به‌طور کلی شرایط اقتصادی خوب نیست، از کجا معلوم این رکود بازار تاریخی شهر کرمان تحت تاثیر پیاده‌راه‌سازی میدان ارگ باشد؟ تصریح می‌کند: «مطمئن هستم تحت تاثیر میدان ارگ است. شهرداری با این پروژه، شرایط بد اقتصادی را برای کسبه بازار بحرانی کرده است.»

وی ادامه می‌دهد: «برخی بازاریان قبل از خردادماه که میدان بسته و پروژه پیاده‌راه‌سازی شروع شد روزانه ۱۵ تا ۲۰ میلیون تومان فروش داشتند و الان فروش آن‌ها به ۷۰۰ هزار تومان رسیده است. شرایط بد اقتصادی باید این فروش را مثلا به ۱۰ میلیون می‌رساند نه زیر یک میلیون تومان!»

تغییر مسیر ورود به بازار

حاج‌مرادعلی در پاسخ به این پرسش که

شهرداری به این دکه‌ها به چشم منبع درآمد نگاه می‌کند. تا حالا گویا اجاره آن‌ها حدود سه، چهار میلیون تومان بوده و حالا شهرداری گفته باید مزایده برگزار شود و اجاره هم کم‌تر از ۱۳،۱۴ میلیون تومان نخواهد بود. وی اضافه می‌کند: «ضمن اینکه این فودتراک‌ها با شکل و شمایل که دارند با فضای تاریخی میدان ارگ سنخیتی ندارد و همین هم یک نشانه دیگر از این است که شهرداری و شورای شهر کرمان بدون مطالعه این پروژه را شروع کرده و پیش برده‌اند.»

خطر متروکه‌شدگی

حاج‌مرادعلی در پاسخ به این پرسش که شهرداری در آخرین پیگیری‌ای که شما کسبه داشتید چه پاسخی به نگرانی‌هایتان داده است؟ اظهار می‌کند: «شهردار محترم مدام می‌گویند این طرح یک دوره گذار دارد. سوال ما این است که بالاخره این دوره گذار کی قرار است تمام شود؟ از حدود ۹ ماه پیش که این پروژه شروع شده کارمندان و مدیران شهرداری حقوق‌هایشان را کامل و به موقع دریافت کرده‌اند. ما کسبه باید روزانه درآمد داشته باشیم و دوران گذار ۹، ۱۰ ماهه و یک ساله یعنی ورشکستگی!»

وی می‌افزاید: «من شخصا بعد از ۲۷ سال کار در بازار چک‌هایم برگه شده است. چقدر می‌توانیم وام بگیریم؟ چقدر می‌توانیم قرض بگیریم؟ تا کی می‌توانیم با این وضعیت ادامه بدهیم؟»

وی بیان می‌کند: «گذار از نظر شهرداری این است که کسبه را ورشکسته کنند؟ بازار را متروکه کنند؟»

حاج‌مرادعلی می‌گوید: «ما به این نتیجه رسیده‌ایم که شهرداری کرمان قصد دارد با این کارها بازار تاریخی را متروکه کند و سوال‌مان این است که چرا میراث‌فرهنگی به این موضوع ورود نمی‌کند و نمی‌پرسد چرا این بلاها را بر سر بازار می‌آورند؟»

این فعال باسابقه صنفی با بیان اینکه شهردار کرمان مدام میدان نقش جهان اصفهان را برای ما مثال می‌زند، می‌گوید: «چرا این را نمی‌گویند که نقش جهان اصفهان چند برابر میدان ارگ است؟ چند هزار جای پارک اطراف میدان نقش جهان وجود دارد؟ تولید صنایع‌دستی در اصفهان در مقایسه با کرمان چقدر است؟ روزانه چند گردشگر و مسافر وارد اصفهان می‌شود و چند نفر به کرمان می‌آیند؟ جمعیت شهر کرمان چقدر است و اصفهان چقدر؟»

وی ادامه می‌دهد: «ما هفت، هشت سال است شاید ماهی یکی، دو نفر توریست خارجی در بازار می‌بینیم. با این وضعیت گردشگری میدان ارگ را با هدف رونق گردشگری می‌بینند؟ بازاریان را بیچاره می‌کنند به خاطر گردشگرانی که نداریم؟»

وی با بیان اینکه همه می‌دانند شهر کرمان نه یک مقصد جدی گردشگری بلکه صرفا یک استراحتگاه برای گردشگران و مسافران است، اظهار می‌کند: «کسانی که قصد دارند به چابهار و بندرعباس بروند در شهر کرمان استراحتی می‌کنند و می‌روند در حالی که جاذبه‌های گردشگری زیادی داریم. میراث‌فرهنگی و شهرداری و سایر متولیان برای جذب گردشگران چه کرده‌اند؟»

عضو هیات امنای بازار تاریخی شهر کرمان می‌گوید: «خواستار بازاریان از شهرداری این است که همان طرحی که روز اول به ما گفتند را اجرا کنند و میدان را کاملا به روی خودروها نبندند تا ورودی بازار از سمت ارگ هم مجدد فعال شده و رونق به بازار برگردد.»

یادداشت

پیاده‌راه پرحاشیه ارگ؛

نتایج مطالعات طرح ارگ را منتشر کنید!

اسما پورزنگی آبادی: گویا پیاده‌راه شدن میدان ارگ در کار شهرداری و کسبه بازار تاریخی شهر کرمان گره انداخته است.

کسبه سمت غربی راسته‌بازار تاریخی می‌گویند در همین مدت کوتاه که کف‌سازی میدان ارگ تمام و مسیر ورود خودروها به آن بسته شده، مشتریان خود را از دست داده‌اند چرا که مسیر ورود به بازار از سمت ارگ به خیابان تجلی منتقل شده به این دلیل که در اینجا دسترسی شهروندان به پارکینگ راحت‌تر است. شهرداری اما به آن‌ها وعده رونق در آینده را می‌دهد. اینکه گردشگران خواهند آمد و میدان ارگ به یک پاتوق شهری تبدیل خواهد شد. چنین ادعاهایی اما، مادامی که پشتوانه مطالعات همه‌جانبه علمی و برنامه‌های درازمدت جدی و عملیاتی نداشته باشد را می‌توان به‌راحتی و با گفتن اینکه: گردشگران نخواهند آمد و میدان ارگ به پاتوق تبدیل نمی‌شود نقض کرد. بنابراین، بهتر آن است که شهرداری در دفاع از آنچه که در ارگ انجام داده، نتایج مطالعات علمی‌ای که این طرح و این آینده روشن را برای ارگ تایید کرده منتشر کند.

وقتی گفته می‌شود پیاده‌راه‌سازی ارگ موجب می‌شود این میدان مثل نقش جهان اصفهان مورد توجه گردشگران قرار گیرد، نیاز است که بلافاصله برنامه‌هایی که برای آینده گردشگری کرمان لااقل تا ۱۰ سال بعد وجود دارد و سناریوهایی که رونق گردشگری را در این بازه زمانی تایید می‌کند با افکار عمومی درمیان گذاشته شود. وقتی شهرداری مدعی است میدان ارگ به پاتوقی برای شهروندان تبدیل می‌شود و شهروندان هم پس از حضور و مکث در ارگ، برای خرید حتما به بازار می‌روند و به کسب‌وکار بازاریان رونق می‌دهند حتما مطالعات اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی در اختیار دارد که این پیش‌بینی‌ها را تایید کرده است پس، این مطالعات و نتایج آن را در اختیار عموم قرار دهد. در این صورت، متخصصان و اهل فن هم با تکیه بر این اطلاعات و مطالعات می‌توانند به این مناقشه ورود کنند و درباره آن نظر بدهند بلکه گره‌گشایی حاصل شود.

مقوله دیگری که شهرداری کرمان برای دلگرمی بازاریان مطرح می‌کند برگزاری رویدادهای فرهنگی و اجتماعی در میدان ارگ است. نمی‌خواهم عملکرد شهرداری کرمان در برگزاری رویدادها که نمونه متاخرش جشنواره نان است را بهانه ارزیابی قرار دهم اما این را ضروری می‌بینم که شهرداری تقویم رویدادهایی که مدنظر دارد را در اختیار عموم مردم قرار دهد.

در کل، فکر می‌کنم در این مناقشه‌ای که شکل گرفته، هرچه طرفین، به ویژه شهرداری مستدل‌تر و به پشتوانه مطالعات و برنامه‌ریزی از طرحی که اجرا کرده دفاع کند گشودن این گره سهل‌تر خواهد شد. اگر هم چنین مطالعاتی ندارد که دروغا کرمان! این نکته را هم به‌عنوان خبرنگار گروه رسانه‌ای فردای کرمان و استقامت که از پیشگامان ترویج رویکرد پیاده‌مداری در شهر کرمان است یادآوری کنم که ما کرمانی‌ها بخش زیادی از زندگی و حیات بازار تاریخی شهر را مدیون کسبه‌ای هستیم که چراغ حجره‌ها را روشن نگه داشته‌اند. به رفتاری که کسبه با بازار داشته‌اند انتقاداتی هم وجود دارد از جمله اینکه در برخی موارد، در مراقبت از این اثر ملی قصوری داشته‌اند اما ماندن آن‌ها و کوچ نکردنشان به پاساژها و مغازه‌های راسته خیابان‌ها آن قدر مفید بوده که در شرایط کنونی، همه خود را نسبت به سرنوشت کسب‌وکارشان مسئول بدانیم و از شهرداری بخواهیم منافع همه شهروندان را در جریان پیاده‌راه‌سازی ارگ با هم ببیند.